

Remissvar
Avsändarens ärendenummer:
Fi2025/01063

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Vårt ärendenummer: 2025/84
Ert ärendenummer: Fi2025/01063

2025-06-23

Ang. Promemorian Skattelättnad för förmån av resor med kollektivtrafik

Tillväxtanalys ska analysera, utvärdera och redovisa effekter av statens insatser för hållbar nationell och regional tillväxt och näringslivsutveckling. Myndigheten ska ta fram beslutsunderlag och rekommendationer för utveckling, omprövning och effektivisering av statliga åtgärder samt, om det är relevant, peka på viktigare målkonflikter. Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser har mottagit rubricerad remiss av Finansdepartementet för yttrande.

Syftet med förslaget är att underlätta arbetspendling med kollektivtrafik samt att få fler att välja kollektivtrafiken för sina arbetsresor. Det föreslås ske genom att ge arbetsgivare möjlighet att erbjuda vissa arbetstagare periodbiljetter i kollektivtrafiken, för maximalt 13 000 kronor, och där endast hälften tas upp till beskattning.

Förslaget innebär i praktiken en skattelättnad proportionerlig mot marginalsikten för de individer som kommer ta del av förmånen. Skatt på arbete generellt, och höga marginalsikter specifikt, är negativt för tillväxten på flera sätt, bland annat genom att det minskar individers arbetsutbud och benägenhet att bidra med innovationer. Ur det perspektivet bedöms förslaget vara positivt för tillväxten.

Den skattesänkning som förslaget innebär är emellertid kopplad till specifik konsumtion, vilket också är syftet med förslaget. Denna konsumtion är, som också beskrivs i promemorian, knuten till en viss plats. Eftersom kollektivtrafiken är mest utbyggd och använd i större städer, i synnerhet Stockholm, förväntas skattesänkningen i första hand tillfalla individer som bor och arbetar där. Ur ett regionalt tillväxtperspektiv finns det

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser

Postadress
Studentplan 3
831 40 Östersund

Kontakt
010-447 44 00
info@tillvaxtanalys.se

www.tillvaxtanalys.se
Org. nr 202100-6164

skäl att undra om inte en skattesänkning som inte så tydligt kommer koncentreras till Stockholm och andra storstadsregioner vore att fördra.

Det finns skäl att subventionera kollektivtrafiken genom de positiva externaliteter som uppstår i konsumtionen. Detta görs emellertid redan på regional nivå. När kollektivtrafiken subventioneras från två nivåer finns en risk att det sker en ineffektiv överkonsumtion av kollektivtrafik.

Tillväxtanalys har i flera studier studerat arbetets nya geografi¹. Sedan pandemin har möjligheterna att arbeta hemifrån för breda grupper av arbetstagare förbättrats. Det har också lett till att det sker färre resor till och från arbetet. Detta försämrar periodkortens konkurrenskraft i förhållande till enkelbiljetter och andra färdmedel. Flera regioner arbetar sedan ett antal år tillbaka med att gå över till biljettsystem som i högre utsträckning förlitar sig på enkelbiljetter. Det kommer bland annat möjliggöra en effektivare användning av kollektivtrafiken när det blir möjligt att styra resandet bort från den kostnadsdrivande rusningstrafiken. En mer effektiv användning av kollektivtrafiken bedöms vara positivt för att realisera agglomerationsekonomier². Tillväxtanalys ser en risk att förslaget motverkar den utvecklingen.

Promemorian beskriver också att förslaget skulle kunna öka sysselsättningen och minska arbetslösheten. Litteraturen om hur tillgången på kollektivtrafik påverkar sysselsättning och arbetslöshet pekar på att goda resmöjligheter med kollektivtrafik (t.ex. närhet till busslinjer med hög turtäthet) ökar individers möjlighet att hitta anställning³. Studier som studerar arbetslösa (icke)resande pekar emellertid på de hinder som biljettpriset utgör⁴. Arbetslösa förefaller också i högre utsträckning förlita sig på enkelbiljetter⁵. Om syftet hade varit att sänka sökkostnaderna för arbetslösa hade det sannolikt varit mer träffsäkert och effektivt att subventionera enkelbiljetter eller förstärka något av de befintliga systemen för att subventionera arbetslösas resande⁶.

Studier av komplexiteten i skattesystem pekar på ett negativt samband mellan komplexiteten i skattesystemet och företagsinvesteringar. Det remitterade förslaget innebär till viss del ett nytt element i skattesystemet, som dessutom ska administreras av företagen vilket på marginalen ökar komplexiteten i skattesystemet och företagens administrativa börda. Detta skulle kunna ha en negativ inverkan på företagens investeringar. Givet de problem med utformningen som tas upp i promemorian förefaller det finnas goda skäl till att trots allt välja att justera utformningen av reseavdraget.

¹ Eliasson, K. (2023). Work from home and big city out-migration before and after the pandemic. Tillväxtanalys WP 2023:05.

Eliasson, K. (2024). Working from home, commuting distances and regional labour market expansion after the pandemic. Tillväxtanalys WP 2024:04.

² Jmf. Andersrtig, C. Berglund, S. Eliasson, J. & Andersson, M. (2016). Congestion Charges and Labour Market Imperfections. Journal of Transport Economics and Policy 50 (2). 113-131.

³ Ex. Baastiansen, J. Johnson, D. & Lucas, K. (2022). Does better job accessibility help people gain employment? The role of public transport in Great Britain. Urban Studies 59 (2), 301-322.

⁴ Ex. Isaksson, K.: Lokalsamhället och vardagens transporter—berättelser från Vadstena, Åtvidaberg och Ljura i Norrköping. Rapport 2010:6. Norrköping: Centrum för kommunstrategiska studier (2010).

⁵ Bondemark, A., Andersson, H., Wretstrand, A. & Brundell-Freij, K. (2021). Is it expensive to be poor? Public transport in Sweden. Transportation 48 (5), 2709-2734.

⁶ Chizeck, S. & Mbonu, O. (2025). The Role of the Fare in Welfare: Public Transportation Subsidies and their Effects on Low-Income Households

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören. Föredragande har varit analytiker Anders Bondemark. I ärendets handläggning har även avdelningschef Håkan Gadd medverkat.

Sverker Härd
Generaldirektör

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser

Postadress: Studentplan 3, 831 40 Östersund

Telefon: 010-447 44 00

E-post: info@tillvaxtanalys.se

Webb: www.tillvaxtanalys.se

Organisationsnummer: 202100-6164